

Dorst?

Johannes 4:7

Week van Gebed

voor de eenheid

18-25 januari 2015

EA-EZA en Raad van Kerken

Inhoudsopgave

	pagina
Dorst?	3
Inleiding op de orde van dienst	4
Orde van dienst	6
Liedsuggesties	20
Twee gezichten van Brazilië	21
De acht dagen	22
Meer materiaal	30
Colofon	31

Dorst?

Johannes 4:7

Het thema voor deze Week van gebed is ons aangereikt uit Brazilië. Dat land heeft veel zoetwaterreservoirs. Je hebt ook voortdurend water nodig, omdat in grote delen van Brazilië de temperatuur hoog is.

De Samaritaanse vrouw uit Johannes 4 kende de dorst ook. Zij ging water putten op het heetst van de dag, want dan hoopte ze geen van de vrouwen die over haar roddelden tegen te komen. Jezus knoopte een gesprek aan, niet met een preek maar met een verzoek: 'Wil je me te drinken geven?'

Hij heeft zelf dorst. En hij spreekt over de behoefte aan levend water.

Elk mens heeft dorst - dorst naar levend water: dat zijn twee facetten die in deze Week van gebed terugkeren. En wellicht doen we, samen biddend, de ontdekking dat we allen één zijn in onze afhankelijkheid van de bron.

Ds. Willem Smouter,
voorzitter EA-EZA

Prof. dr. Marius van Leeuwen,
vicevoorzitter Raad van Kerken in Nederland

Samenwerking

EA-EZA en de Raad van Kerken in Nederland werken nauw samen bij het samenstellen van het materiaal voor de Week van gebed. Wij hopen dat ook lokaal een groeiende eenheid tussen christenen en kerken ontstaat.

Inleiding op de orde van dienst

Jezus koos welbewust om door Samaria te gaan toen Hij op weg was van Judea naar Galilea. Op deze route kwam Hij langs de bron waar de Samaritaanse vrouw water ging putten. De oecumenische groep christenen in Brazilië die de viering heeft voorbereid stelt ons voor om gebruik te maken van die twee symbolen: de route en water. Zij maken zichtbaar waar we voor bidden: de eenheid van christenen. Ze nodigen ons ook uit nader in te gaan op de volgende vragen die ten grondslag liggen aan de opzet van de viering:

Welke weg zouden wij in eenheid moeten bewandelen, zodat de wereld kan drinken uit de bron van leven: Jezus Christus?

Welke eenheid moeten we nastreven, zodat toch onze verscheidenheid op de juiste manier een plaats krijgt?

Op deze weg die wij in eenheid gaan, treffen we een overvloeiende waterbron aan: enerzijds het water waar Jezus naar zocht, onderweg en vermoeid, en tegelijk het water dat Hijzelf geeft, opborrelend tot eeuwig leven. Het water dat door de Samaritaanse vrouw wordt geput als een dagelijks terugkerende taak: dat is het water dat de dorst lest en de woestijn tot bloei brengt. Het water dat Jezus geeft, is het water dat door de Geest van God werd bevrucht, het levende water waarin wij werden gedoopt.

De perikoop uit het evangelie van Johannes 4:1-42 is de kern van deze Week van gebed voor de eenheid van de christenen. Deze lange tekst kan worden gelezen door meerdere personen of als een toneelstuk worden uitgebeeld. In de bijgevoegde liturgie hebben we de lezing iets ingekort: Johannes 4:4-30 en 39-42. Waar men gewend is een tweede lezing te hebben, zou gedacht kunnen worden aan Genesis 24:43-46.

Voor de overweging na het evangelie zijn er verschillende mogelijkheden, afhankelijk van de grootte van de aanwezige groep:

- ♣ in kleine deelgroepen wisselt men van gedachte over de gestelde uitgangsvragen, daarna komt men terug in de gemeenschap;
- ♣ een homilie of preek die uitgaat van het evangelie en rekening houdt met de twee beginvragen.

De weg en de bron

Men kan een pad aangeven met bij voorbeeld kaarsen, bloemen of gekleurde stukjes textiel op het middenpad van de plaats van de viering. Dat pad leidt naar de voorzijde van de kerkruimte. Midden op dit pad staat een groot waterbekken en daarnaast waterkruiken. Deze karaffen kunnen er verschillend uitzien als uitdrukking van de diversiteit van de samengekomen gemeenschap.

De voorgangers kunnen in processie over dit pad binnenkomen. Bij het passeren van de 'bron' giet iedere vertegenwoordiger van een deelnemende kerk langzaam het water uit een kruik in het bekken. Dit water waarvan de afkomst verschillend is, is een symbool van onze eenheid die er al is, hoewel onvolledig en nog niet zichtbaar. Dit gebaar moet gesteld worden aan het begin van de viering en kan toegelicht worden in de preek.

In een niet te grote gemeente is het mogelijk alle bezoekers water van huis te laten meenemen, of enkele jonge mensen uit diverse gemeenten en parochies kunnen als representant van hun kerk water uitgieten. Ze noemen de kerk die ze vertegenwoordigen, terwijl ze het water uitgieten. Het is ook mogelijk de mensen hun naam te laten noemen of er een klein getuigenis aan te laten toevoegen over het thema 'dorst' en/of het thema 'water'.

Het pad kan als element symbolisch aanwezig zijn. Het kan ook worden gebruikt bij de voorbereiding op de schuldbelijdenis. Over dit pad komen mensen uit verschillende groepen van de aanwezigen naar voren om uitdrukking te geven aan hun bede om vergeving.

Het symbool van water keert terug in de geloofsbelijdenis. Het apostolicum is opgesteld als expliciete dooptekst.

Het aanbrengen van de gaven kan gebeuren volgens de plaatselijke traditie. In Brazilië zou men de gaven naar voren brengen en op een kleurrijke doek voor het altaar leggen.

Voorafgaand aan de zegen kunnen de deelnemers een teken van vrede en vriendschap uitwisselen en als zij de bijeenkomst verlaten naar een gezellige plek gaan als een gemeenschappelijke voltooiing van het samenzijn.

Orde van dienst

v = voorganger; *l* = lezer; *a* = allen

I Voorbereiding

(Bij het begin van de dienst worden de kaarsen aangestoken)

Zingen **Lied 538 : 1,2,3**

(Liederen voor de Gemeentezang 538/Opwekking 281)

Als een hert dat verlangt naar water

The musical score is written for a single voice in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of nine staves of music. The lyrics are written below the notes. The first staff begins with 'Als een hert dat ver - langt naar wa - ter'. The second staff continues with 'zo ver - langt mijn ziel naar U.'. The third staff has 'U al - leen kunt mijn hart ver - vul - len,'. The fourth staff continues with 'mijn aan - bid - ding is voor U.'. The fifth staff is the start of the refrain, marked 'refrein', with the lyrics 'U al - leen bent mijn kracht, mijn schild.'. The sixth staff continues with 'Aan U al - leen geef ik mij ge - heel.'. The seventh staff has 'U al - leen kunt mijn hart ver - vul - len,'. The eighth staff continues with 'mijn aan - bid - ding is voor U.'. The ninth staff is the final line of the refrain, 'mijn aan - bid - ding is voor U.', and ends with a double bar line.

Als een hert dat ver - langt naar wa - ter
zo ver - langt mijn ziel naar U.
U al - leen kunt mijn hart ver - vul - len,
mijn aan - bid - ding is voor U.
refrein U al - leen bent mijn kracht, mijn schild.
Aan U al - leen geef ik mij ge - heel.
U al - leen kunt mijn hart ver - vul - len,
mijn aan - bid - ding is voor U.

2. 'k Heb U lief meer dan goud of zilver,
waarin geen voldoening is.
Zonder U vind ik nooit de vreugde,
die volmaakt en blijvend is.

3. U bent mij tot een Heer en Heiland,
ja, U bent de vrededorst!
'k Heb U lief meer dan enig ander,
Heer mijn God, U stilt mijn dorst!

refrein

refrein

II Opening

I Hartelijk welkom.

De waterbak in het midden wordt door mensen
van verschillende kerken gevuld met water.

Het water vermengt zich.

Het is daarin een symbool van onze eenheid.

We geloven op verschillende manieren,
maar Gods aanwezigheid maakt ons één.

Wilt u gaan staan?

Dan kijken we eerst hoe het water wordt uitgegoten.

En daarna zingen we samen.

(gemeente gaat staan)

*(Waterdragers komen binnen en zeggen namens wie
ze water in het bekken gieten)*

Zingen **Gezang 653 : 1,3,7**

(Liedboek)

Gij zijt het water ons ten leven

The musical score is written for a single melodic line on a grand staff (treble and bass clef). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The lyrics are written below the notes. The score consists of six lines of music. The first line ends with a double bar line. The second line ends with a double bar line. The third line ends with a double bar line. The fourth line ends with a double bar line. The fifth line ends with a double bar line. The sixth line ends with a double bar line.

U ken-nen, uit en tot U le-ven,
Ver-bor-ge - ne die bij ons zijt,
zo-lang ons 't aan-zijn is ge - ge-ven,
de aar-de en de aard-se tijd,
o Chris-tus, die voor ons be - gin
en ein-de zijt, der we - rel-d zin!

3. Gij zijt het water ons ten leven;
de bronnen van de eeuwigheid
zijn ons ter lafenis gegeven,
zijn doorgebroken in de tijd.
O Gij, die als een bron ontspringt
in elk die tot U komt en drinkt.
7. O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

tekst Ad den Besten
melodie George Neumark

(gemeente gaat zitten)

I Wat kunnen wij U aanbieden, goede God, nu wij hier zijn?
Een eenvoudig hart en de wens om een blij lied te zingen.
Ontvang ons offer van lof en laat uw vrede met ons zijn.
Uw trouw, barmhartigheid en genade zijn meer waard dan het leven.
U bent ons als een rivier in de woestijn van ons leven.
U geeft zuiver water; verfrissend, heilzaam voor het land.

Uitnodiging tot gebed

v Almachtige God, laat uw adem over ons komen.
Breng eenheid en respect voor verschillen.

a **Beadem ons met verdraagzaamheid,
dat we elkaar waarderen en één gemeenschap vormen.**

v Beadem ons met vuur.
Maak één wat is gescheurd
en genees wat ziek is.

a **Beadem ons met uw genade,
dat we haat overwinnen en dat we ons bevrijden van geweld.**

v Beadem ons met leven.
Versla de dood en overwin het graf.

a **Gezegend bent U, God van barmhartigheid,
Vader, Zoon en heilige Geest,
U, die alle dingen nieuw maakt. Amen!**

Schuldbelijdenis en Kyrie

v Wij ontvangen nederig Gods ontferming,
als kinderen van God en broeders en zusters in Christus
en wij beantwoorden de oproep van God
om alle menselijke relaties nieuw te maken.

a Heer, ontferm U over ons.
Christus ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.
Ja, ontferm U over ons.

Zingen Psalm 63 : 1

(Liedboek)

Mijn God, Gij zijt mijn toeverlaat

Mijn God, Gij zijt mijn toe-ver-laet,
naar U Heer, strekt zich mijn ver-lan-gen.
Mijn hart wil niets dan U ont-van-gen,
die le-ven zijt en le-ven laat.
O Heer, mijn ziel en zin-nen smach-ten
en dor-sten naar U in een land,
waar-op de zon ver-zen-gend brandt,-
schenk Gij mijn le-ven nieu-we krach-ten.

tekst Ad den Besten
melodie Genève 1551

I Heer vol ontferming
uw Geest zweefde over de wateren
en er ontstond variatie in bloei.
Wij bekennen dat het ons moeite kost te leven met zinvolle verschillen.
Vergeef ons deze kortzichtigheid
en vergeef ons woorden en daden die de eenheid geweld aandoen.
a **Heer, ontferm U over ons ...**

I Christus vol ontferming,
U bent voor ons allen vol genade en U geeft vreugde,
U luistert naar ons en U onderricht ons,
U geeft nieuwe inzichten,
U heelt de wonden van lichaam en geest.
Wij erkennen dat we er niet in geslaagd zijn
om te luisteren naar stemmen die van de onze verschiden,
wij slaagden er niet in om woorden te spreken
die genezing en hoop konden brengen,
en we hebben volhard in een houding
die geen ruimte gaf aan hen die pleiten voor solidariteit en gemeenschap.
a **Heer, ontferm U over ons ...**

I Heer vol ontferming,
U staat aan de oorsprong van de hele schepping
als het eeuwige en leven gevende Woord.
Wij bekennen dat wij onvoldoende oor hebben voor uw schepping
die kreunt en schreeuwt om bevrijding en vernieuwing.
Help ons om samen op weg te gaan
en om uw stem te horen in alles wat leeft en lijdt
en dat verlangend uitzielt naar genezing en zorg.

v God, bron van ontferming en genade,
stort uw vergeving over ons uit.
Laat uw liefde ons omvormen tot een bron van levend water
om uw volk te sterken.
Wij vragen het U door Christus onze Heer.
a **Amen.**

Zingen **Gezang 670 : 1, 2, 3, 4**
Kom Schepper God, o heilige Geest

(Liedboek)

The musical score is written for four staves in G major (one sharp) and 3/4 time. The melody is simple and hymn-like. The lyrics are written below the staves, aligned with the notes. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: 'Kom Schep-per God, o hei-lige Geest,'. The second staff continues: 'daal in de men-sen-har-ten neer,'. The third staff continues: 'zij zijn uw schep-se - len ge-weest,'. The fourth staff ends with: 'her-schep hen in ge - na - de, Heer.'

2. Uw naam is Trooster, Gij geleidt,
o goddelijk geschenk, ons voort,
o balsem die ons werd bereid,
o bron van vuur, o levend woord.
3. Ontsteek een licht in ons verstand
en maak tot liefde ons hart bereid,
geleid met milde vaste hand
ons zwakke vlees in zekerheid.
4. Gij zijt door gaven zevenvoud
de vinger van Gods rechterhand,
die 's Vaders woord ons toevertrouwt
zodat het klinkt in ieder land.

tekst Martin Luther
vertaling Jan Willem Schulte Nordholt
melodie Wittenberg 1539

v Kom, o kom, Schepper Geest,
U kunt onze manier van denken veranderen;
het geschreven woord betekenis geven,
onze visie verbreden.
Raak onze aarde aan die droog is van verdriet,
raak onze wereld aan die dor is en dood.
Blaas uw adem van liefde en leven over ons leven.

III Verkondiging van het Evangelie

(gemeente gaat staan)

Zingen **Gezang 338c**

(Liedboek)

Hallelu, Halleluja

melodie Hlar Hay

Lezing van het Evangelie

Johannes 4:4-30; 39-42

Gesprek met een Samaritaanse vrouw

⁴ Daarvoor moest hij door Samaria heen. ⁵ Zo kwam hij bij de Samaritaanse stad Sichar, dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef gegeven had, ⁶ waar de Jakobsbron is. Jezus was vermoeid van de reis en ging bij de bron zitten; het was rond het middaguur. ⁷ Toen kwam er een Samaritaanse vrouw water putten. Jezus zei tegen haar: 'Geef mij wat te drinken.' ⁸ Zijn leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan om eten te kopen. ⁹ De vrouw antwoordde: 'Hoe kunt u, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse!' Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om. ¹⁰ Jezus zei tegen haar: 'Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u hém erom vragen en dan zou hij u levend water geven.' ¹¹ 'Maar heer,' zei de vrouw, 'u hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt u dan levend water vandaan halen?' ¹² U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader? Hij heeft ons die put gegeven en er zelf nog uit gedronken, en ook zijn zonen en zijn vee.' ¹³ 'Iedereen die dit water drinkt zal weer dorst krijgen,' zei Jezus, ¹⁴ 'maar wie het water drinkt dat ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.' ¹⁵ 'Geef mij dat water, heer,' zei de

vrouw, 'dan zal ik geen dorst meer hebben en hoef ik ook niet meer hierheen te komen om water te putten.' ¹⁶ Toen zei Jezus tegen haar: 'Ga uw man eens roepen en kom dan weer terug.' ¹⁷ 'Ik heb geen man,' zei de vrouw. 'U hebt gelijk als u zegt dat u geen man hebt,' zei Jezus, ¹⁸ 'u hebt vijf mannen gehad, en degene die u nu hebt is uw man niet. Wat u zegt is waar.' ¹⁹ Daarop zei de vrouw: 'Nu begrijp ik, heer, dat u een profeet bent!' ²⁰ Onze voorouders vereerden God op deze berg, en bij u zegt men dat in Jeruzalem de plek is waar God vereerd moet worden.' ²¹ 'Geloof me,' zei Jezus, 'er komt een tijd dat jullie noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zullen aanbidden.' ²² Jullie weten niet wat je vereert, maar wij weten dat wel; de redding komt immers van de Joden. ²³ Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, hem aanbidt in geest en in waarheid. De Vader zoekt mensen die hem zo aanbidden, ²⁴ want God is Geest, dus wie hem aanbidt, moet dat doen in geest en in waarheid.' ²⁵ De vrouw zei: 'Ik weet wel dat de messias zal komen' (dat betekent 'gezalfde'), 'wanneer hij komt zal hij ons alles vertellen.' ²⁶ Jezus zei tegen haar: 'Dat ben ik, degene die met u spreekt.'

²⁷ Op dat moment kwamen zijn leerlingen terug, en ze verbaasden zich erover dat hij met een vrouw in gesprek was. Toch vroeg niemand: 'Wat wilt u daarmee?' of 'Waarom spreekt u met haar?' ²⁸ De vrouw liet haar kruik staan, ging terug naar de stad en zei tegen de mensen daar: ²⁹ 'Kom mee, er is iemand die alles van mij weet. Zou dat niet de messias zijn?' ³⁰ Toen gingen de mensen de stad uit, naar hem toe.

³⁹ In die stad kwamen veel Samaritanen tot geloof in hem door het getuigenis van de vrouw: 'Hij weet alles van me.' ⁴⁰ Ze gingen naar hem toe en vroegen hem bij hen te blijven. Toen bleef hij nog twee dagen. ⁴¹ Nog veel meer mensen kwamen tot geloof door wat hij zei; ⁴² ze zeiden tegen de vrouw: 'Wij geloven nu niet meer om wat jij gezegd hebt, maar we hebben hem zelf gehoord en we weten dat hij werkelijk de redder van de wereld is.'

(gemeente gaat zitten)

Meditatie

IV We antwoorden in geloof en eenheid

Zingen Lied 96 : 1

(Evangelische Liedbundel)

En de Geest en de bruid

1. En de Geest en de bruid zeg-gen: Kom!

En die het hoort zegt: Kom!

En wie dorst heeft ko-me. En wie wil,

neemt het wa-ter des le-vens om niet;

neemt het wa-ter des le-vens om niet.

The musical score is written on five staves in a 4/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The melody is simple and repetitive, with lyrics written below each staff. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics are: '1. En de Geest en de bruid zeg-gen: Kom!'. The second staff continues with 'En die het hoort zegt: Kom!'. The third staff has 'En wie dorst heeft ko-me. En wie wil,'. The fourth staff has 'neemt het wa-ter des le-vens om niet;'. The fifth staff ends with 'neemt het wa-ter des le-vens om niet.' and a double bar line.

Bevestiging van het geloof

(gemeente gaat staan)

- a Wij dopen in de naam van God, de Vader, de Almachtige,
Schepper des hemels en der aarde.
Wij dopen in de naam van Jezus Christus,
zijn eniggeboren Zoon, onze Heer,
die ontvangen is van de heilige Geest,
geboren uit de maagd Maria,
die geleden heeft onder Pontius Pilatus,
is gekruisigd, gestorven en begraven,
nedergedaald ter helle,
ten derden dage wederom opgestaan van de doden,
opgevaren ten hemel,
zittende ter rechterhand Gods,
des almachtigen Vaders,

vanwaar Hij komen zal om te oordelen
 de levenden en de doden.
 Wij dopen in de naam van de heilige Geest,
 een heilige, algemene christelijke Kerk,
 de gemeenschap der heiligen,
 vergeving der zonden,
 wederopstanding des vleses
 en een eeuwig leven. Amen.

(gemeente gaat zitten)

Voorbede

Zingen

O Lord, hear my prayer

(Taizé)

(Heer, hoor mijn gebed, Heer, hoor mijn gebed.
 Als ik roep, antwoord mij. Heer, hoor mijn gebed.
 Kom en luister naar mij.)

O Lord hear my pray'r, o Lord hear my pray'r: when I call an-swer me.

O Lord hear my pray'r, o Lord hear my pray'r, come and lis-ten to me.

I

Lieve God,
 wij vragen U om licht,
 dat we voor anderen uitnodigend en vol begrip zijn
 en het lijden in onze wereld verminderen.
 Leer ons, uw kinderen, liefde te geven, gastvrij te zijn,
 eenheid aan de dag te leggen.

Zingen

O Lord, hear my prayer

I Lieve God, wij smeken U: geef ons vrede;
 leer ons en leid ons om te bouwen
 aan een verdraagzame wereld zonder geweld.
 Geef ons wijsheid om uw stem te verstaan,
 zoals u spreekt door de schepping en door de profeten
 en door uw Zoon Jezus Christus.
 Geef ons levend water dat opborrelt tot eeuwig leven,
 in de naam van uw Zoon Jezus Christus, onze Heer,
 die als vreemdeling een Samaritaanse vrouw om drinken vroeg.

Zingen O Lord, hear my prayer

(Ruimte voor spontaan gebed afgesloten met O Lord, hear my prayer)

Gaven delen

v We leren van Jezus ons leven te geven
 als teken van liefde en barmhartigheid.
 Vragen wij God, dat wij een levend offer mogen zijn,
 gewijd aan de dienst van zijn Woord.

(Gaven worden ingezameld)

Zingen Met vreugde zult ge water putten

(Zingt een nieuw lied 111)

Met vreug-de zult ge wa-ter put-ten uit de bron-nen van
 heil, en op die dag zult ge zeg-gen: prijst de
 Heer. Met vreug-de zult ge wa-ter put-ten uit de bron-nen van
 heil, en op die dag zult ge zeg-gen: prijst de Heer.

tekst en muziek D Garrat
 Ned. tekst Tineke Tuinder
 © 1983 Scripture in Song/
 Smallstonemediasongs.com

v God, U bent met ons en wandelt in ons midden;
geef ons vandaag de genade van uw licht en uw Geest,
zodat we trouw kunnen blijven aan onze opdracht,
allen verwelkomen en aanhoren,
ook hen die anders zijn dan wijzelf.
Neem van ons weg het geweld dat in onze harten leeft
en de discriminerende houding die anderen uitsluit
en hun menselijke waardigheid omlaag haalt.
Help onze kerken om gastvrije ruimtes te zijn,
waar feest en vergeving, vreugde en tederheid,
kracht en geloof de dagelijkse praktijk zijn,
ons dagelijks voedsel;
dat we hierin van dag tot dag groeien in Jezus Christus.

a **Amen.**

(gemeente gaat staan tot einde viering)

a Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit,
tot in eeuwigheid.
Amen.

V Vredewens, zegen en wegzending

- v Moge God, die ons leert elkaar te verwelkomen
en ons oproept om gastvrij te zijn,
ons vrede en rust geven
als we verder gaan op het pad van de christelijke eenheid.
Nu we heengaan in de vrede van Christus,
laten we elkaar zijn vrede toewensen.

Vredeteken

Zingen Thuma Mina 187

(Thuma Mina)

La paz de Seigneur (1 Spaans, 1 Engels)

La paz del Se - ñor, la paz del Se - ñor,
The peace of our God, the peace of our God,
la paz del Re - su - ci - ta - do. _____
the peace of the One who is ri - sen, _____
La paz del Se - ñor a ti y a
the peace of our God to you and to
mi, a to - dos al can - za rá. _____
me, be e - ve - ry - bo - dy reach - ing.

Zegen

- v Moge de Heer onze God je zegenen en beschermen,
je hart vervullen met tederheid en je ziel met vreugde,
je oren met muziek en je neus met parfum
en je mond met zingen, zodat hoop een gezicht krijgt.

Moge Jezus Christus, het levende water,
achter je zijn om je te beschermen,
voor je zijn om je de weg te wijzen,
naast je zijn om je te vergezellen,
in je zijn om je te troosten ,
boven je zijn om je te zegenen.

Moge de levengevende Geest
in je ademen, dat je gedachten heilig zijn,
in je werken, dat je daden heilig zijn,
je hart zo richten dat je lief hebt wat heilig is,
je zo versterken dat je verdedigt wat heilig is.
Moge hij jouw hart tot zijn woning maken,
wat daar dor is bevoeien, wat bevroren is doen smelten,
in je diepste ziel het vuur van zijn liefde ontsteken
en je een waar geloof schenken, vaste hoop en volmaakte liefde.

a **Amen**

Naspel

(Informeel ontmoeting)

Gesprek met een Samaritaanse vrouw

Liedsuggesties

Mogelijkheden in plaats van de genoemde liederen in de liturgie:

Bij de opening

Psalm 65: 5,6

LB 153, 188, 653 (1,3,7), 774

GVL 564

Opw 371 en 415

Lied om ontferming

LB 65a; 301 g t/m k, 367b *

GvL 221-225; 229

ZNL 319

* Wellicht zijn deze liturgisch het meest passend in plaats van Psalm 65, maar tegelijk vragen ze vermoedelijk enige oefening met een cantorij, vandaar dat we ze alleen als variant hier noemen.

Lied om de komst van de Geest

LB 337, 670 (oude Liedboek 239), 694, 701

Taizé 22

Opw 12, 317, 343

GvL 442, 419, 483, 541

ZNL 425, 426

Alleluia

GvL 241-246, 249

LB 117b, c, 338 **

** In plaats van NLB 338c (de meest latino) zou men ook voor 'Juich alle landen' kunnen kiezen, te reciteren op een Gregoriaanse alleluia-melodie, zoals NLB 338a.

Voorbede

LB 367 a-j, 369 d-e

Eventueel gezongen Onze Vader

LB 369a t/m 371

Tekst NBV (melodie Chris Victor)

Kinderlied

Bij voorbeeld 'Jij mag er zijn' (Herman Boon, zie You Tube)

Opwekking voor Kinderen 180, 289

Voor een lezing van Johannes in samenspraak: zie www.raadvankerken.nl

LB Liedboek, zingen en bidden

ZNL Zingt een nieuw lied

GvL Gezangen voor Liturgie

Opw Opwekkingsliederen

Twee gezichten van Brazilië

De kerken in Brazilië hebben in 1982 een landelijke Raad van Kerken opgericht, de CONIC. Daarin werken rooms-katholieken, lutheranen, anglicanen en methodisten samen. De wortels van de samenwerking zijn ouder en gaan terug op de verschillende protestantse zendingsgenootschappen die vanaf de negentiende eeuw in het land actief zijn.

Ten tijde van de militaire dictatuur zetten oecumenische groepen zich in voor de mensenrechten, de democratie en ze veroordeelden de martelingen. Dit is de achtergrond van het project *Brasil Nunca Mais* (Brazilië Nooit Meer) dat de Wereldraad van Kerken en het aartsbisdom Sao Paulo samen hebben opgezet in de jaren tachtig van de vorige eeuw.

Het land is godsdienstig. Ruim 85% van de bevolking noemt zich christen. Er is een oecumenische beweging, maar er bestaat ook onderlinge concurrentie tussen kerken. Christenen proberen elkaar soms te slim af te zijn als het gaat om het winnen van nieuwe leden en om het ontvangen van publieke subsidies. Paus Franciscus wijst op dit verschijnsel als hij schrijft: 'Wereldse gezindheid brengt sommige christenen ertoe in oorlog te zijn met andere christenen. Ze staan elkaar in

Deel interieur kerk Brazilië

de weg in hun zoeken naar macht, prestige, genoeg of economische zekerheid' (*Evangelii Gaudium*).

Brazilië heeft te kampen met grote verschillen tussen bevolkingsgroepen. De grootste natie van Latijns-Amerika staat bekend als een land waar de verhoudingen tussen sociale standen en etnische groepen van oudsher een zekere hartelijkheid kennen. Het land maakt nu echter een periode mee van groeiende intolerantie en geweld. In het bijzonder de minderheden en kwetsbare mensen zijn daarvan het slachtoffer, zoals homoseksuelen en de inheemse volken.

Tegen deze achtergrond is het begrijpelijk dat een verhaal als dat van de ontmoeting bij de bron uit Johannes 4 direct herkenbaar is. Jezus gaat eenieder voor in het respect voor mensen.

Door Samaria gaan

Lezen

Johannes 4:1-4 en Psalm 42

Jezus en de discipelen reisden van Judea naar het noordelijker gelegen Galilea. Samaria ligt tussen deze twee gebieden in. Het was niet ongebruikelijk om een alternatieve route te nemen om het grondgebied van Samaria te vermijden.

Voor de Joden waren de Samaritanen 'gemengd en onzuiver'. De Samaritanen vonden het op hun beurt moeilijk om de Joden te accepteren, omdat zij hun tempel op de berg Gerizim hadden vernietigd. Voor Jezus is 'door Samaria gaan' noodzakelijk om de ander te ontmoeten, de ander die zo verschillend is en die door ons vaak wordt gezien als een bedreiging.

Johannes maakt ons duidelijk dat het een bewuste keuze van Jezus is om 'door Samaria' te gaan: Hij reikt de hand aan anderen. Hij laat zien dat we onszelf en de ander te kort doen als we elkaar niet accepteren. Juist de ontmoeting met mensen die anders zijn doet ons groeien!

Gebed

God van de volken,
leer ons om 'door Samaria' te gaan
en onze broeders en zusters
van andere kerkgenootschappen
met open hart tegemoet te treden.
Wij belijden dat u de bron
van eenheid bent.
Geef ons die eenheid
die Christus ons leert. Amen.

Vragen

- Wat betekent het voor mij om 'door Samaria' te gaan?
- Welke stappen kan ik zetten om anderen écht te ontmoeten?

Bid

...voor specifieke mensen die je
graag met andere ogen wilt bekijken.
...voor mensen die ontweken worden.

Geef mij te drinken

Lezen

Johannes 4:5-9 en Psalm 119:10-20

Vol vertrouwen kunnen wij de ontmoeting en het uitwisselen van ervaringen met de ander aangaan. Zelfs andere religieuze tradities helpen ons om weer met nieuwe ogen naar ons eigen geloof te kijken. Anderen naderbij komen, die ook het verlangen hebben om uit de bron te drinken, zal ons helpen om dichterbij God te komen.

Zo kunnen we leren van het Guarany-volk in Brazilië. Hun taal kent geen synoniem voor ons woord 'godsdienst', als een apart onderdeel van het leven. Een term die ze wel gebruiken is 'ñande reko katu' – letterlijk betekent 'onze goede weg van leven'. Dit gaat over hun culturele identiteit en slaat op alles wat de gemeenschap verbetert en ontwikkelt. Het Guarany-volk herinnert ons eraan dat Jezus Christus voor de eerste christenen 'de Weg' was die zij met hun hele leven volgde.

Als wij - zoals de Samaritaanse - God in vol vertrouwen aanroepen, dan heeft Hij onze gebeden misschien al verhoord en heeft Hij in de handen van

anderen neergelegd wat wij nodig hebben. Wij moeten ons durven openstellen en vragen 'Geef mij te drinken!'

Gebed

God van leven, laat onze kracht niet voortkomen uit geweld, maar uit liefde.

Laat onze welvaart niet voortkomen uit bezit, maar uit delen.

Laat onze weg niet voeren naar ambitie, maar naar gerechtigheid. Dat vragen wij u in de naam van Jezus, uw zoon. Amen.

Vragen

- Heb je ervaren dat je eigen Gods-begrip en -ervaring is verrijkt door mensen met een ander geloof?
- Hoe kunnen christenen leren van andere religieuze tradities?

Dank

...voor 'godeloze' mensen en plekken, want daar is Hij ook. En bid voor minderheden die wereldwijd onder druk staan.

U hebt geen emmer

Lezen

Johannes 4:7-12 en Psalm 133

Jezus heeft zich afhankelijk gemaakt van de hulp van Samaritanen: na een lange wandeling slaat de vermoeidheid toe. Hij heeft dorst en, zoals de vrouw fijntjes opmerkt, geen emmer om water te putten.

Gods grootheid is zonder grenzen en daarom kan niemand in zijn eentje de diepte van de bron peilen. We doen onszelf enorm te kort als we altijd in ons eigen veilige kringetje blijven. We hebben de hulp nodig van onze broeders en zusters. Des te meer we zoeken naar eenheid, we onze emmers delen en onze stukken touw samenvoegen, des te dieper kunnen we putten uit de bron. Wij hebben water nodig, wij hebben hulp nodig: iedereen heeft hulp nodig!

De tradities van de inheemse bevolking van Brazilië roepen op om te leren van de wijsheid van de ouderen, maar tegelijkertijd ook van de nieuwsgierigheid en de onschuld van kinderen. Als wij accepteren dat we elkaar nodig hebben, dan kunnen we van elkaar leren.

Wij moeten Jezus navolgen: een vreemde wereld durven ingaan, een vreemdeling durven zijn en van de ander durven leren.

Gebed

Heer, leer ons begrijpen dat wij alleen door samenwerking dieper kunnen putten uit uw bron. Help ons om samen bij de bron te zitten en het water te drinken van eenheid en vrede. Dat vragen wij in de naam van uw zoon Jezus Christus. Amen.

Vragen

- Zijn er momenten dat je een situatie opzoekt waarin je afhankelijk bent van anderen?
- Waarin heb jij hulp nodig en wie zou je om hulp kunnen vragen?

Bid

...dat God laat zien waarin je afhankelijk mag worden.
...voor de noden waarin je graag voorzien wil worden.

Het wordt in hem een bron

Lezen

Johannes 4:11-15 en Psalm 91

Het gesprek dat begint met Jezus' vraag om water, leidt tot een gesprek waarin Jezus water belooft. Later in ditzelfde evangelie zal Jezus opnieuw om wat te drinken vragen. 'Ik heb dorst' zegt Hij vanaf het kruis en aan dat kruis wordt Jezus de beloofde fontein van levend water.

Zuster Romi, verpleegkundige in Campo Grado in Brazilië en voorangster van een pinkstergemeente, dronk van dit water. Toen schonk op een zaterdagavond in een schuurtje bij haar in de buurt een zestienjarig meisje, Semei, het leven aan een jongetje. Romi rijdt haar naar het ziekenhuis en neemt haar later op in haar eigen kleine huis. Dit terwijl ze Semei niet kent en de vooroordelen tegenover inheemse mensen in de wijk groot zijn. De vrijgevigheid van zuster Romi leidt tot meer warmhartigheid bij haar burens. Een andere jonge moeder geeft Semei's kind zelfs de borst, omdat ze dat zelf niet kan.

Het water dat Jezus geeft, wordt een bron van reddend water in Romi. En

geraakt door haar getuigenis, wordt het een fontein in de levens van haar burens. Christelijke liefde die tot uiting komt in concrete actie getuigt van het evangelie.

Gebed

Drie-enige God, in het voetspoor van Jezus, maak ons getuigen van uw liefde.

Mag uw geest ons bewegen tot concrete daden die leiden tot eenheid.

Wij bidden dit in de naam van Jezus Christus, in de eenheid van de heilige Geest. Amen.

Vragen

- Hoe interpreteer je Jezus' woorden dat wij door hem een 'bron van water' mogen worden waarin water opwelt dat eeuwig leven geeft'?
- Waar zie je christenen die bronnen van levend water zijn?

Dank

...dat wij niet meer moeten doen, maar dat hij in ons een bron wil zijn.
...voor de mensen die zijn levend water zullen gaan proeven.

Ik heb geen man

Lezen

Johannes 4:16-19 en Psalm 139:1-12

De Samaritaanse vrouw antwoordt Jezus: 'Ik heb geen man'. Het onderwerp van hun gesprek is veranderd: van water naar echtgenoot. Jezus weet dat de vrouw vijf echtgenoten heeft gehad en dat de man waar ze nu mee samen is, haar echtgenoot niet is! Wat is de situatie waarin de vrouw zich bevindt? Is haar man van haar gescheiden? Heeft ze kinderen? Deze vragen komen als vanzelf naar boven als we over dit verhaal nadenken.

Jezus kent de achtergrond van de vrouw, maar blijft open staan om haar écht te ontmoeten. Hij wijst de pijnlijke plek in haar leven aan, maar velst geen oordeel en stelt geen moraliserende vragen. Daardoor verandert ook de houding van de vrouw tegenover Jezus. De belemmeringen vallen weg en geven ruimte aan iets dat veel belangrijker is: vertrouwen! De manier waarop Jezus zich in deze situatie gedraagt, geeft nieuwe inzichten en leidt tot nieuwe vragen over de manier waarop we met elkaar omgaan. Vragen die ons uitdagen om hier over na te denken en meer op hem te gaan lijken.

Gebed

God, onze schepper,
hoe kunnen wij u anders noemen?
Niets kan uitdrukken wie u bent!
Niets is met u te vergelijken
en alles komt van u.
Amen.

Vragen

- Hoe kijk jij naar mensen? Vanuit genade of vanuit veroordeling?
- Wat kunnen wij doen om (verbaal) geweld tegen vrouwen en meisjes te voorkomen?

Bid

...voor respect en wederzijdse liefde tussen mannen en vrouwen.
...dat we elkaar niet veroordelen, maar God ons zijn liefde geeft.

In geest en in waarheid

Lezen

Johannes 4:21-24 en Psalm 137

Au, dat lijkt geen goed bericht voor de vrouw. Ze blijkt een Joodse profeet te hebben getroffen en hij weet hoe verschillende mannen met haar zijn omgegaan. Meteen verandert ze van onderwerp en legt Jezus het eeuwenoude geschil tussen Joden en Samaritanen voor – op welke plaats moet God worden aanbeden? Heeft dit werkelijk haar interesse of is het een vlucht om dat pijnlijke onderwerp te vermijden?

Het maakt niet zoveel uit, Jezus laat haar verleden voor wat het is en opent voor haar de weg naar God. Of je God kunt aanbidden hangt niet af van een geografische locatie – Jeruzalem, de berg Gerizim of een specifieke kerk. ‘...wie de Vader echt aanbidt, aanbidt hem in geest en in waarheid.’

En net als ieder ander mens heeft de Samaritaanse een geest en dus komt de aanbidding van God ineens veel dichterbij. Het kan ook nu, op de plek waar ze staat. Als zij in waarheid haar hart opent en hem omarmt die waarheid is. Dan zegt zij: ‘De messias komt.’ Dan zegt hij: ‘Ik ben het.’

Gebed

Genadige God,
Dank u voor uw liefdevolle blik,
u ziet meer dan onze zonden.
U wilt in ons wonen
en een bron zijn van levend water.
Amen.

Vragen

- Kun je je voorstellen dat deze boodschap van Jezus een omkeer in haar leven betekende?
- Wat betekent voor jou: aanbidding in geest en in waarheid?

Dank

...voor het onvoorstelbare, dat we voor eeuwig bij hem mogen zijn.
...voor jouw geest, waar hij contact mee wil maken.

De vrouw liet haar kruik staan

Lezen

Johannes 4:25-28 en Psalm 23

Als de vrouw de regels van haar cultuur had gevolgd, was ze verdwenen zodra ze Jezus zag aankomen. Die dag liep ze niet in de pas met de gevestigde orde: zowel zij als Jezus braken met de conventionele patronen.

De Samaritaanse laat haar kruik staan en gaat terug naar het dorp om over haar ontmoeting met Jezus te vertellen. Dat betekent dat ze verder kan in haar leven; zij is niet langer beperkt door de rol die de maatschappij haar heeft opgelegd. Ze heeft iets groters gevonden, iets beters dan het water waar ze voor kwam. In het evangelie van Johannes is zij de eerste persoon die Jezus verkondigt als de messias.

Wat kunnen wij bij de bron van Jakob laten staan? Misschien onze angst om anders te zijn dan de mensen om ons heen? Laten we daarvoor mensen buiten de boot vallen? De discipelen kwamen terug en ze verbaasden zich over Jezus. Hoe kon Hij nou het gesprek aan gaan met een Samaritaanse vrouw? Maar Jezus brak de met de gangbare normen en luisterde naar haar.

Gebed

Liefdevolle God,
Help ons om onze beperkingen
te overwinnen en nieuwe uitdagingen
te omarmen.
Help ons om over onze angst
te stappen in het volgen van de roep
van Uw Zoon.
In de naam van Jezus Christus
bidden wij. Amen.

Vragen

- Jezus ontmoeten, betekent dat we onze kruiken achter ons laten. Wat zijn die kruiken voor ons?
- Met welke actie zouden we over onze angst heen stappen en er voor

Bid

...voor al die dingen in je leven die je tegenhouden om Jezus te volgen.
...dat mensen met verslavingen vrij mogen komen van hun gebondenheid.

De bron is niet ons eigendom

Lezen

Johannes 4:27-30, 39, 40 en Psalm 30

Haar hart verandert en de Samaritaanse gaat op pad met een missie. Ze vertelt haar mensen dat ze de messias gevonden heeft. En velen geloofden in Jezus 'door het getuigenis van de vrouw'. Haar verklaring is zo krachtig omdat ze door haar ontmoeting met Jezus een zichtbare verandering heeft ondergaan. Zending en christelijk geloof zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Iedere christen is geroepen om de naam van de Heer bekend te maken. Zending is niet hetzelfde als zieltjes winnen. Zij die Jezus werkelijk verkondigen, benaderen anderen in liefde, staan open voor wederzijds leren en respecteren verschillen. Onze missie vraagt van ons dat wij leren drinken van de bron van levend water zonder dat we de bron bezet houden. De bron is niet ons eigendom.

Ons missionaire werk moet zowel uit woorden als uit handelen bestaan. Laten wij in ons leven uitdragen wat wij verkondigen. Het getuigenis van de vrouw leidde haar gemeenschap tot geloof in Jezus, omdat mensen het verband zagen tussen haar woorden en de verandering die ze had ondergaan.

Gebed

God, bron van levend water,
maak ons getuigen van uw Zoon,
zowel door onze woorden
als door onze levens.
Help ons te begrijpen
dat wij de bron niet 'bezitten'.
Leid ons naar de ontmoeting
met de ander, evenzeer als naar
een ontmoeting met u.
We vragen dit in de naam
van Uw Zoon Jezus Christus,
In de eenheid van de heilige Geest.
Amen.

Vragen

- Wat heb je van God ontvangen dat je weer kunt doorgeven?
- Voor wie in jouw omgeving kun je door woord en daad een getuigenis zijn?

Dank

...voor mensen die wachten op jouw getuigenis, die verlangen naar meer van God.
...dat we eerst zelf uit de bron mogen drinken, voordat we het doorgeven.

Meer materiaal

U vindt op de websites www.raadvankerken.nl en www.weekvangebed.nl meer materiaal over de Week van gebed. Een deel van het materiaal is gratis te downloaden. U kunt terecht voor de volgende onderdelen:

bij de Raad van Kerken

Achtergronden	Beschrijving van de situatie in Brazilië
Gebeden	Teksten van gebeden
Kinderen/tieners	Suggesties voor het werken met kinderen/tieners
Meditatie	Voorbeeld van een meditatie
Vertalingen	Johannes 4:1-42 in diverse vertalingen

bij de EA-EZA

Programma's en powerpoints voor acht gebedsbijeenkomsten, aanvullingen op de orde van dienst, kinderwerkpakket en materiaal voor een tiener-bijeenkomst, filmpjes, promotiemateriaal en tips voor lokale organisatoren.

Schriftelijke en andere materialen

Naast deze gezamenlijke brochure (hieronder bovenaan genoemd) kunt bij de bureaus van de Raad en EA-EZA bestellen:

Boekje (liturgie en acht dagen)	€ 0,80 (5 ex. of meer 1 poster gratis; 50 ex. of meer: € 0,70)
Brochure acht dagen	€ 0,45 (bij 100 ex. of meer 5% korting)
Posters (A2-formaat)	€ 1,00 (per stuk)
Bidprentjes/kaartjes	€ 5,00 (per 100 exemplaren)
Kinderfolder (8 dagen)	€ 0,35 (bij 100 ex. of meer 5% korting)
Tienerfolder (8 dagen)	€ 0,35 (bij 100 ex. of meer 5% korting)
Banners (300 x 80 cm)	€ 10,00 (bij bestellingen van € 75,00 en meer: 1 banner gratis)

In verband met de portokosten wordt voor iedere bestelling minimaal € 2,50 in rekening gebracht.

Colofon

Voorbereiding materiaal

Op uitnodiging van de commissie voor Geloof en Kerkorde van de Wereldraad van Kerken en de Pauselijke Raad ter bevordering van de eenheid van de christenen is het materiaal voor de Week van gebed voor de eenheid van de christenen 2014 voorbereid door christenen in Brazilië.

In Nederland heeft een projectgroep van de Raad van Kerken en EA-EZA de teksten vertaald en bewerkt.

Samenstelling projectgroep

Suzanna Blackmore
Geert van Dartel (voorzitter)
Klaas van der Kamp
Leo van der Klaauw
Gert Landman

Steven Mudde (coördinator)
Lydia Penner
Rietje de Vreeze
Jan Wessels
Anneke van Wijngaarden-Junge

Eindredactie

Klaas van der Kamp
Beppie van Laar
Corina Nsengimana

Bronnen

De Nieuwe Bijbelvertaling (NBV)

Foto's

Raad van Kerken
Shutterstock.com

Overgenomen met toestemming

Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied: Liedboek 653, 63, 670 en 338c
Small Stone Media - Nederland: Zingt een nieuw lied 111
CCLI: Opwekking 281, Evangelische Liedbundel 96

www.raadvanerken.nl

www.weekvangebened.nl

Raad van Kerken in Nederland

Koningin Wilhelminalaan 5

3818 HN Amersfoort

e-mail rvk@raadvanerken.nl

telefoon 033 4633844

Evangelische Alliantie

Hoofdstraat 51

3971 KB Driebergen

e-mail info@ea.nl

telefoon 0343 513693